

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglaševalni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Razcep zahodnih velesil

Namesto angleškega zunanjega ministra sira Hoareja je podal v torek v angleški spodnji zbornici ekspozice o zunanje-političnem položaju minister lord Eden. Poročal je predvsem o svojem potovanju v Pariz in Rim ter priznal, da ni dosegel uspeha ne pri Lavalu ne pri Mussoliniju. To je nov dokaz, da imajo prav nekateri pariški listi, ki pravijo, da je razvoj dogodkov po Stresi rodil sama razočaranja in ubil še zadnje iluzije o sodelovanju med zahodnimi velesilami Veliko Britanijo, Francijo in Italijo. Težko je prerokovati kako se bodo odnosi med temi velesilami in drugimi državami v Evropi razvijali v bližnji bodočnosti, razni znaki pa kažejo, da se bližajo čisto novim položajem in grupacijam. Na eni strani opazimo vedno tesnejše zблиžanje med Veliko Britanijo in Nemčijo, na drugi strani pa med Francijo in Italijo. Lahko bi že danes rekli, da je to začetek dveh novih linij, ki bo dokončno razdeli načrte o splošnem sistemu.

Po sklenitvi pomorskega sporazuma med Veliko Britanijo in Nemčijo se vrše sedaj, kakor se celo uradno ne zanika, pogajanja med Londonom in Berlinom za sklenitev podobnega letalskega pakta. Tudi ta pakt se pripravlja brez sodelovanja Francije in Italije in vse kaže, da se Velika Britanija ne bo ozirala na točke londonskega protokola o skupnem reševanju celokupnega varnostnega sistema, ker se je prepričala, da po tej poti ne more priti do uspeha. Veliki Britaniji je sedaj nad vsem drugim lastna varnost, ki si jo hoče zagotoviti z dvostranskimi pogodbami z Nemčijo. Na drugi strani pa vidimo vedno tesnejše zблиžanje med Italijo in Francijo. Francija se je postavila glede abesinske zadeve že čisto na stran Italije proti Veliki Britaniji. Italija pa sprejema zopet francoske težnje glede zavarovanja proti Nemčiji in sodelovanja s sovjetsko Rusijo. Velikega pomena je bil v tem razvoju obisk načelnika francoske generalnega štaba Gamelina v Rimu, kjer je z maršalom Badoglio določil podrobnosti glede vojaškega sodelovanja Francije in Italije. Zanimljivo je, da ni bila sklenjena med Parizom in Rimom nobena vojaška konvencija; vendar je gotovo, da so že določene mnoge smernice za skupno nastopanje.

V tem oziru je v ospredju vprašanje varovanja »avstrijske neodvisnosti«. Italija se čuti zaradi svoje akcije v Abesiniji oslabiljena in je zato skušala dobiti zagotovilo, da bodo njeno politiko v Avstriji šteli, ako bo potrebno, tudi francoske čete. Mimo tega je bilo določeno na rimskem sestanku obeh maršalov, da se odpošle vse francoske čete z italijanske meje in pošljejo na nemško ter vse italijanske čete s francoske meje in pošljejo na avstrijsko. S to razbremenitvijo bo ustrezno tako Franciji kakor Italiji, zlasti pa poslednji, ki je zaradi akcije v vzhodni Afriki vojaško vsak dan bolj oslabiljena in ji vzdrževanje vedno novih mobiliziranih rezervistov, saj ima sedaj pod orožjem že preko milijon vojakov, zadaje vsak dan večje finančne skrbi. V zvezi s tem je poročalo te dni svetovno časopisje, zlasti nemško, da se Francija in Italija sedaj tudi vojaško naglo pripravljata na eventualno vojno proti Nemčiji, ki bi bila skoraj neizogibna v primeru, ako bi Nemčija hotela izkoristiti italijansko zaposlenost v Afriki za uresničitev svojih načrtov v Avstriji. Ker rabi Italija tako nujno fran-

Besedilo vladne deklaracije

Prečitane v skupščini in senatu ob velikem odobravanju in ovacijah vladi — Narodno in državno edinstvo ostane temelj — Napoved spremembe zakonov

BEOGRAD, 4. julija. Za danes ob 10. uri sklicano sejo skupščine je vladalo povsod veliko zanimanje, ker se je od nje pričakovala razjasnitev notranjega političnega položaja. Točno ob 10. je stopil v zbornico dr. Stojadinović s celokupno vlado, ki jo je ogromna večina poslancev navdušeno pozdravila. Posebne ovacije so pa bile prirejene Stojadinoviću in Živkoviću. Le skrajno neznatna skupina je ostala demonstrativno pri Jevtiću. Po uvodnih formalnostih je dr. Stojadinović prečital ukaz o demisiji Jevtićeve vlade in sestavi nove. Nato je bilo sprejeto verifikacijsko poročilo o potrditvi muslimanskih poslancev Mačkove liste. Sledilo je prečitane ukaza o otvoritvi izrednega zasedanja skupščine ob novih ovacijah ministrskemu predsedniku. Ob grobnih tišini je nato premier prečital vladno deklaracijo, v kateri sledi, da se z njo predstavlja nova vlada narodni skupščini:

Zunanja politika kraljevine je perfektna že z mirovnimi pogodbami, zvezami in prijateljskimi pogodbami in se giblje v okviru male antante, balkanske zveze ter tradicionalnega prijateljstva s Francijo. Določena je po geografski legi na-

roda in države. Podlage te politike so velike, močne in ustrezajo življenjskim interesom kraljevine Jugoslavije. Sma-trati jih je treba kot nespremenljive direktive za bodoče delo. Zvesta sedanjemu kurzu se bo vlada trudila poglobiti zveze tudi še z drugimi državami, ki imajo enake ideale o ohranitvi in organizaciji miru. Zsledujoč idejo miru vlada ne bo prezrla nevarnosti tekmovanja v oboroževanju. Sami v tem oziru ne moremo ničesar storiti, podpirali pa bomo vsa prizadevanja za znižanje oborožitve, dokler se pa to ne doseže, bomo skrbeli za pripravljenost lastne vojske. Za obrambo države ni nobena žrtev prevelika (navdušeno odobravanje). Vojska je bila vedno naš ponos in bo ostala.

Podlaga naše notranje politike je ustava iz l. 1931. Vlada ostane zvesta vsem njenim temeljem, zlasti temelju narodnega in državnega edinstva in tega ne bo le naglašala, ampak izvajala tudi praktično z zakonitostjo, enakostjo in enakopravnostjo vseh državljanov pred zakoni. Spremenili bomo nekatere zakone, zlasti politične in jih prilagodili stremeljem ter željam naroda. To velja zlasti za razširitev samouprave, volilni za-

kon, tiskovni zakon in društveni zakon. Vlada želi tesnega sodelovanja najširših množic pri državnih in lokalnih samoupravah.

Gospodarska in finančna politika bo stopila na nova pota. Vlada bo posvečala posebno skrb kmečkemu vprašanju, ohranitvi proračunskega ravnotežja, kakor tudi ohranitvi valute ter olajšanju fiskalnih bremen, da se spravi bolj v tek gospodarski mehanizem, prav tako pa tudi socialnim in kulturnim problemom. Želja vlade je, da zavladajo nov zdrav duh z obnovljeno življensko močjo naroda. Kraljeva oporoka »Čuvajte Jugoslavijo!« ne more veljati samo za eno osebo, eno vladno ali eno skupino, ampak za ves narod. Vsi smo dolžni čuvati Jugoslavijo. Vlada si bo trudila potom politike sprave in koncentracije vseh sil naroda doseči te cilje, kar podpirana po regentskem svetu in narodni skupščini tudi obljublja, da bo storila. (Navdušeno odobravanje, molk Jevtičevcev).

Seja je bila na to zaključena brez glasovanja. Prihodnja seja bo v soboto. Vlada je odšla nato v senat, kjer je premier tudi prebral deklaracijo.

Nemčija Poljski glavna zaveznica

BECKOV OBISK V BERLINU. POLJSKA BO ZGRADILA VELIKO BOJNO MORNARICO.

BERLIN, 4. julija. Obisku poljskega zunanjega ministra Becka se tu pripisuje izredno velik pomen, ker pomeni novo utrditev in poglobljenje zveze med Nemčijo in Poljsko. Na sestankih Becka z Neurathom in Hitlerjem se razpravlja najprej o vseh aktualnih vprašanjih evropske politike, pa tudi o zadevah, ki tičejo izrecno le obe državi. Predvsem se zagotavlja iz poučenega vira, da je Poljska sklenila zgraditi veliko bojno brodogradilnico in je naloga Becka sedaj, da sklene

z Nemčijo pogodbe, po katerih se bodo poljske bojne ladje gradile v nemških ladjedelnicah. Na dnevnem redu so pa tudi vprašanja nemških in poljskih odnosov do Litve. Nobenega dvoma ni, da je postala sedaj Nemčija Poljski glavna zaveznica in bo poljska zunanja politika v celoti podpirala nemške težnje, zlasti tudi napram sovjetski Rusiji, Italiji in v Podonavju. To pa pomeni obenem tudi tesnejšo naslonitev na Poljsko in Veliko Britanijo.

Prva tranša posojila

BEOGRAD, 4. julija. V zvezi z uredbo o finansiranju velikih javnih del za ožvitev narodnega gospodarstva, pobijanje brezposelnosti in pospeševanje turizma, je finančni minister odredil 1. t. m. emisijo prve tranše posojila v omenjene namene v iznosu sto milijonov dinarjev. Emisijski tečaj obveznic je odrejen al pari, obrestna mera pa znaša 5 odst. na leto. Prva tranša je bila vpisana že prvi dan in tudi že efektivno vplačana pri Državni hipotekarni banki.

cosko pomoč, se je sedaj uklonila tudi glede francoske politike napram sovjetski Rusiji in italijanski listi pišejo zadnje dni o sovjetski Rusiji in njeni vojski že v docela drugačnem duhu, kakor so pisali prej.

To pomeni, da se Italija kakor Francija postavlja sedaj odkrito tako glede Nemčije, kakor glede Rusije na protiangleško stališče. Ta preorientacija seveda ne ostaja brez posledic na drugi fronti, t. j. v Londonu, Berlinu in Varšavi. Pričakovati

Francija pred nemiri

PARIZ, 4. julija. Letošnji praznik francoske republike, 14. juli, bo, kakor vse kaže, zelo nemiren. Vse levičarske organizacije so izdale proglas na svoje članstvo, da se zbere tega dne k velikim manifestacijam za svobodo in demokracijo proti fašizmu. Vse krajevne organizacije vseh skupin, od anarhistov preko komunistov in socialistov do levičarskega krila radikalov, morajo poslati del svojih oddelkov k glavni manifestaciji v Pariz, katere se udeleži okoli 100.000 levičarskih udarnikov. Ker namera-

je, da se bodo zveze med Berlinom in Londonom stalno poglobljale, isto pa velja tudi za stike med Varšavo, Berlinom in Londonom. Sedanji obisk poljskega zunanjega ministra Becka v Berlinu je samo en korak na tej poti. Nikakor še nečemo trditi, da se bodo iz teh obrisov rodile tudi res fiksne formacije, zelo verjetno pa je, da se bodo, ako ne nastopijo v najkrajšem času velike spremembe, ki si jih pa zelo težko zamišljamo. -r.

vajo odgovoriti na te manifestacije s protimanifestacijami tudi patriotske organizacije, ki jih levičarji imenujejo fašiste, utegnejo nastati veliki nemiri in se zaradi tega iz vrst preudarnih mož predlaga, naj se sploh vse take prireditve preprosto.

UKINITEV SUSPENZIJI

BEOGRAD, 4. julija. Po abuliciji, ki je bila izdana včeraj, pripravljajo notranji minister tudi ukinitvev suspenziranja vseh onih uradnikov, proti katerim je nastopil prejšnji režim, ker so 5. maja glasovali za opozicijo.

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

BEOGRAD, 4. julija. Finančni minister je sklenil vnesti v nove proračunske dvanaestine tudi prvo postavko prispevka za gradnjo univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

ITALIJA SE BOJI ZA ANGLIJO

RIM, 4. julija. Italijanski listi razpravljajo o angleški zunanji politiki in pravijo, da je novi zunanji minister sir Hoare manj pripravljen doprinesati žrtve za skupne interese in izgradnjo obnovitve Evrope. Dolgoletno delovanje v kolonijah je Hoareja spremenilo v pesimista z ozirom na evropske probleme, ki sedaj dosti precenjuje abesinsko vprašanje. Za radi tega je nastala težkoča ne samo za Italijo, ampak tudi za Francijo. Taka politika bi mogla privedi Anglijo do izolacije v Evropi.

PLEBISCIT V GRČIJI

ATENE, 4. julija. V tujem tisku so se zadnje dni pojavile vesti, da se v Grčiji sploh ne izvede plebiscit o vprašanju oblike vladavine. Z uradnega mesta se te vesti najodločneje zanikajo. Grška vlada bo na vsak način izvedla plebiscit o vprašanju monarhije ali republike, da izve za voljo naroda. Vlada je pa tudi prepričana, da se bo ogromna večina glasovalcev izjavila za monarhijo.

Dnevne vesti

Vinska razstava in pokušnja

LETOŠNJI IV. MARIBORSKI TEDEN POSVETI VINARSTVU POSEBNO PAŽNJO.

Prav posebna značilnost letošnjega IV. Mariborskega tedna, ki se bo vršil od 3. do 11. avgusta, bo obsežna vinska razstava, združena s pokušnjo štajerskih vin. Kakor smo že poudarjali, hoče letošnja prireditev prikazati čim popolnejšo sliko našega življenja v vseh panogah gospodarstva in bo zato vinska razstava tem večjega pomena. Poleg industrije je vinogradništvo najvažnejši vir dohodkov na severu, saj obdajajo Maribor prelepe solnčne vinske gorice, ki se raztezajo daleč po Slovenskih goricah in Haložah in je zato primerno, da posvetimo vinski razstavi s pokušnjo prav posebno pažnjo. Neizpodbitno je dejstvo, da veljajo

naša vina s severa za ena najboljših in posebno priznanje nam je, da se prav naša vina servirajo v najiminentnejših svetovnih hotelih. V tej smeri bo tudi letošnja prireditev vinska razstava, ki bo pokazala vse vrste vin in tako le še bolj dvignila njihov sloves in tajino. Naši vinarji in drugi interesi popolnoma pojmujemo izredni pomen vinske razstave s pokušnjo, ki dobi na razpolago lepe in reprezentativne razstavne prostore. Vinogradniki so že v izredno častnem številu prijavili svojo udeležbo, vsi oni pa, ki se še niso prijavili, naj to store zaradi obsežnih priprav čimprej. Prijavni rok je do 12. julija t. l.

opereti »Bocaccio«. Za prihodnjo sezono je angažirana v Gdansk. Pri poslovnih predstavah je publika ponovno protestirala proti sedanjemu upravniku zagrebškega gledališča g. Konjeviću, ker ni hotel obnoviti kontrakta z odlično in priljubljeno pevko.

Ljudsko gibanje v juniju. Pretekli mesec je zagledalo luč sveta 46 fantkov in 57 punčk. Smrt je pokosila 54 oseb, od teh 37 moških in 17 žensk. Zakonsko zvestoba pa si je obljubilo 60 parov.

Na pritožbo okoliškega prebivalstva je oblast prepovedala nočno delo v tekstilni tovarni Schonsky v Linhartovi ulici.

Carinski dohodki pri mariborski carinarnici so znašali v mesecu juniju Din 4.547.038,50 Din, od tega pri izvozu Din 15.323,75.

Kmetijski krediti banknim upravam. — Kmetijsko ministrstvo je dovolilo banknim upravam kredite za nabavo diagnostičnih sredstev in razkuževalnega materiala za pobijanje živinskih kužnih bolezni. Banska uprava v Ljubljani je v ta namen dobila 40.000 Din.

Gibanje državnih izdatkov in dohodkov. Državni dohodki so se zvišali v letu 1934 do 1935 doslej za 309,6, izdatki pa za 195,2 milijona dinarjev. Izdatki so znašali do aprila skupno 6.132.965,480 Din, tako da so bili za 781 milijonov manjši od predvidenih in se ta prihranek uporablja v podaljšanem proračunskem letu. V aprilu je bilo na račun tega prihranka izdanih 183,4 milijona Din.

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v svoji 53. letošnji številki: pravilnik fonda gojencev pri zavodu za poboljševanje mladoletnikov v Ljubljani; odločbe občne seje državnega sveta k členu 180. carinskega zakona k odst. 2 § 272. uradniškega zakona in k § 58. zakona o poslovnem redu pri državnem svetu in državnih sodiščih ter objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin.

Obiskovanje zasebnih strank po potnikih. Trgovsko ministrstvo je izdalo glede obiskovanja zasebnih strank po potnikih pojasnilo, v katerem med drugim pravi, da so dopustni obiski zasebnih strank po potnikih le na poziv strank. Ta poziv morejo dobiti potniki ustmeno, pisмено ali brzojavno. Vendar pa more potnik prejem poziva tudi dokazati, če se to od njega zahteva.

Prepotrebna zveza. Obiskovalci srednjega Pohorja, ki jim je izhodišče postaja Brezno-Ribnica v Dravski dolini, so doslej težko pogrešali vozno zvezo med postajo Ribnico na Pohorju. Na razne prošnje in pritožbe, kakor tudi na posredovanje Slovenskega planinskega društva v Mariboru se je pa sedaj doseglo, da je obnovljena avtobusna zveza na omenjeni cesti.

Gasilci, pozor! Dne 7. julija popoldne bo proslavila gasilska četa pri Sv. Trojici v Slov. gor. 60 letnico svojega delovanja in istočasno dala blagosloviti svojo novo motorno brizgalno. Za to proslavo se vršijo velike priprave. Proslava bo združena z veliko vrtno veselico in je vodstvo gasilske čete pri Sv. Trojici poskrbelo, da pride vsak obiskovalec na svoj račun. Proslava se bo vršila pod pokroviteljstvom gospoda podbana dr. Pirkmajerja. Pričakujemo, da bodo gasilske čete in gasilci znali ceniti delo vrle gasilske čete pri Sv. Trojici ter pohitili ta dan v največjem številu v sredino naših lepih Slovenskih gor, k Sv. Trojici. Iz Maribora vozi redni avtobus ob 13.30 izpred glavnega kolodvora. Gostje se vračajo od Sv. Trojice ob 18.45, voznja na obe strani stane samo Din 15.—. Proslava se bo vršila ob vsakem vremenu. Gasilci, na plan!

Gasilska četa Pobrežje bo imela župni sestanek dne 14. julija združen s proslavo 30letnice in blagoslovljenjem novega avtomobila. Prijatelji, pridite!

Izlet v Logarsko dolino. V nedeljo, dne 7. tm. priredi »Putnik« II. izlet z avtomobilom v idilčno planinsko Logarsko dolino. Odhod iz Maribora v nedeljo ob 5. uri jutraj izpred hotela »Orla«; povratek iz Logarske doline ob 18. uri izpred »Aleksandrovega doma«. Cena vožnje tour-retour 110 Din. Kdor se hoče v nedeljo prijetno zabavati, naj se prijavi pri »Putniku« v Mariboru, Aleksandrova cesta, tel. 21-22.

Narodno gledališče

Gl. liška uprava Narodnega gledališča v Mariboru poziva vse abonente in abonente blokov, naj poravnajo svoje zaostanke čimprej, ker mora gledališče zaključiti letošnjo sezono.

KINO

GRAJSKI KINO

Film »ZENSKA TEMNICA« predvajamo do vključno petka. Krasen film v nemškem jeziku.

Pripravlja se »Rudnik v plamenu« eden najlepših in največjih filmov zadnjih let.

Ob 4. in tričetrt na 7 globoko znižane cene. Pri večerni predstavi razen najnovejšega zvočnega tednika še damski boks-match.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic, podružnica Maribor, slavi jutri 5. tm. zadržni dan v prostorih otroškega vrta v žel. koloniji tik prodajalne v Frankopanovi ulici št. 34. Ta prireditev je namenjena samo otrokom zadrugnikov do 14. leta starosti. Igrala bo otroška godba (harmonikariji in violini). Otrokom bo zadruga nudila brezplačno jestvine in brezalkoholne pijače. Prireditev se začne ob 16. uri ter traja do 20. ure. Zadrugniki so vabljeni, da pripeljejo svoje otroke na proslavo. Ako bo jutri slabo vreme, bo prireditev 7. tm. ob isti uri.

Glasbena Matica. Zaradi jutrnjega nastopa ima zbor danes skupno pevsko vajo. Načelnik.

Mestno kopališče bo jutri v petek kakor navadno ves dan odprto.

Nočna lekarniška služba. Jutri v petek bosta imeli nočno lekarniško službo Mihaškova lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu in Königova lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

Radio Ljubljana. Spored za petek 5. julija. Ob 12: pesmi severnih Slovanov na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13: čas, obvestila; 13.15: pesmi južnih Slovanov na ploščah; 14: vreme, spored, borza; 18: slovske koračnice na ploščah; 18.50: nekaj satir Gustava Strniše; 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Zagreba; 21.30: čas, poročila, spored; 22: plošče. Konec ob 23. uri.

Smrtna nesreča pri kopanju. V potoku Velki v Zgornjih Žerjavcih sta se te dni kopala 11-letni Alojz Bunderl in njegov šletni brat Peter. Starejši Alojz pa je zašel v tolmun in ker ni znal plavati, se je utopil pred očmi svojega brata.

Po 21. letih se je vrnil iz Rusije. V Maribor je prispel 43-letni Franc Sagadin, doma iz okolice Ptuj, s svojo ženo in petimi otroci. Sagadin je bil leta 1914. na ruski fronti ujet ter interniran v raznih taboriščih v Sibiriji. Tam se je po prevratu tudi poročil. Na svet je prišlo pet otrok, končno pa je bilo domotožje vedno močnejše, tako, da se je odločil vrniti se v domovino.

Obsojen tat. Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je moral zagovarjati 43 letni brezposelni krojač Josip Muršec iz Maribora, ki mu je obtožnica očitala, da je izvršil več tatvin, razen tega pa se je na deželi izdajal za čarodeja ter ponarejevalca tisočakov in na ta način izvalil od lahkovernih precej denarja. Pri razpravi je svoje grehe deloma priznal, deloma pa jih je zanihal. Obsojen je bil na 7 mesecev zapora.

Napad. Na cesti Ruše - Sv. Arah je napadel neki 34 letni Herman P. cestnega delavca Vinka Repoluska ter mu z nožem prizadajal težke poškodbe po obrazu. Repolusk je moral iskati zdravniške pomoči v mariborski bolnišnici.

Vlom. V stanovanje posestnice Antone Naveršnikove v Ložnici so vlomili neznani tatovi ter odnesli razno perilo, dve srebrni uri in druge predmete v skupni vrednosti okrog 3000 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toploter 25,2 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 17,4 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 20,5 stopinjah 742, reduciran na ničlo pa 739,5; relativna vlaga 85; vreme je oblačno in dežuje; vremenska napoved napoveduje izboljšanje.

Sokolski nastop in obmejna nacionalna manifestacija na Sladkem vrhu

V nedeljo 7. t. m. bo na obmejnem Sladkem vrhu velika obmejna manifestacija, ki bo združena s sokolskim nastopom. Po pripravih sodeč, se bo prireditev pretvorila v mogočen obmejni tabor. Mimo Narodne obrambe, mariborskega »Jadrana« in »Nanosa« bo tokrat močno poseglo vmes Sokolstvo, ki bo s svojim združenim nastopom moralno podprlo tamkajšnje in okoliške sokolske vrste in obmejno sokolsko delo. Parola slehernega naj bo: V nedeljo 7. julija na obmejni Sladki vrh!

Strašna smrt posestnika

V Hrsnici ob Muri se je dogodila v sredo popoldne nenavadna smrtna nesreča. Posestnik Ivan Čop, ki se je peljal na vozu sena od svojega oddaljenjšega travnika proti domu, je spotoma zaspal. Pri tem mu je pa padla v seno prižgana cigareta, od katere se je seno vnelo in pričelo goreti. Preplašeni konji so zaradi ognja začeli bežati v divjem diru, da jih mimoidočim ni bilo mogoče ustaviti, pa tudi na senu se vozeči Čop se ni mogel rešiti z voza in je zaradi tega zgorel. Konje in goreči voz so ljudje ustavili šele v vasi in seno pogasili, toda Čopu niso več mogli pomagati. Bil ni samo mrtev, ampak že čisto izoglenel. Hudo sta opečena na zadnjem delu tudi oba konja. Pokojnik zapušča pet otrok.

Vozne olajšave

Kajmakčalan, 12. julija, sestanek bojnikov, polovična vožnja v času od 8.—16. julija na podlagi železniške legitimacije za 5 Din. Češkoslovaška, do 31. oktobra 66²/₃% popusta na čeških železnicah pri povratku po 6 dnevem bivanju v poljubnem kraju Češkoslovaške. Nemčija, do 31. oktobra po sedemdnevem bivanju v poljubnem kraju 60% popusta na nemških železnicah pri vožnjah tja in nazaj. Avstrija, v pred sezoni do 30. junija po 7dnevem bivanju (vštevši dan prihoda in odhoda) v poljubnem kraju, 60% popusta pri povratku za tujce in avstrijske državljane, ki stalno bivajo v tujini. Italija, do preklica po 6 dnevem bivanju v poljubnem kraju 50% popusta na italijanskih železnicah pri vožnjah tja in nazaj. Vse nadaljnje informacije, nabava vozovnic po originalni ceni, preskrba viz, nakup valut po najugodnejših dnevnih tečajih, preskrba registriranih mark pri »Putniku« Maribor, tel. 21-22 in »Putniku« Celje, tel. 119.

Vrnitev kardinala Hlonda. V torek popoldne je pasiral naše mesto poljski kardinal Hlond, ki se je, kakor znano, mudil v Ljubljani kot papežev zastopnik na drugem jugoslovanskem evharističnem kongresu. Ob prihodu v Maribor se je zbrala na peronu glavnega kolodvora velika množica ljudi, da se poslovijo od visokega cerkvenega dostojanstvenika. Postaja je bila zopet okrašena z zelenjem in zastavami. Kardinala so pozdravili tudi ob tej priliki mestni župan dr. Lipold, mestni poveljnik general Hadžić, stolni prošt dr. Vraber in razni drugi pred

stavniki oblastev in korporacij. Do državne meje v St. Ilju so kardinala spremljali ban dr. Puc, knezoškof dr. Tomažič, za vodstvo kongresa pa dr. Žitko, prelat dr. Slavič in prelat dr. Ujčič. Pri sprejemu na kolodvoru je igrala tudi godba, pelo pa je pevsko društvo »Maribor«.

Prvi državni tožilec dr. Zorjan je odšel na svoj redni letni dopust in ga v tem času nadomestuje državni tožilec g. Sever.

Šestdesetletnica mariborskega obrtnika. Jutri slavi 60letnico življenja izdelovalec sodavičarskih proizvodov in brezalkoholnih pijač, bivši gostilničar, restavater in kavarnar ter občinski svetnik g. Hinko Senekovič. Jubilant je bil rojen 5. julija l. 1875 pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah in se je razen v svoji obrti udeleževal mnogo tudi kot stanovski organizator, bil predsednik mariborske gostilničarske organizacije, sedaj pa načeljuje zadrugi sodavičarjev. Ob šestdesetletnici mu želimo še mnogo plodonosnih let!

Iz sodne službe. V 4. skupino I. stopnje je napredoval sodnik okrajnega sodišča v Ptuj dr. Vladimir Muha; v 6. skupino so napredovali višji pisarniški oficial Alojzij Uršič pri okrajnem sodišču v Ptuj, iv. Dramer višji oficijal pri okr. sod. v Slov. Konjicah, B. Kril, višji oficijal pri okrajnem sodišču v Ljutomeru, Josip Šink, oficial okrajnega sodišča v Ormožu, Rudolf Bižal, oficial pri okr. sodišču v Slovenski Bistrici. V 4. skupino I. stopnje je pa napredoval tudi Franjo Gorenc, starešina okrajnega sodišča v Gornji Radgoni.

Upokojitve v zunanje-politični službi. Upokojeni so izredni poslaniki dr. Leonid Pitomic, dr. Lujo Bakotič in Peter Pešič.

Mariborčani na medbalkanskih lovskih strelskih tekmah v Ruščaku. Na povabilo bolgarske lovske zveze, ki priredi ta tečen v Ruščaku velike medbalkanske lovske strelske tekme, so odpotovali v Ruščak člani mariborske podružnice SLS gg. dr. Kovačec, Vukmanič, Rudolf Jančič in Sprager. Mariborčani, ki prvič sodelujejo na večjih meddržavnih prireditvah, se bodo kljub ostri konkurenci prav gotovo častno plasirali.

Jugoslovanski nacionalni šahovski moštveni turnir v Beogradu. Jutri, v petek 5. t. m. se prične v Beogradu veliki šahovski moštveni turnir, na katerem bodo sodelovali moštvi Vasja Pirč iz Maribora, B. Kostić, dr. Astaloš, M. König, dr. Drezga, O. Nedeljković, V. Tomović, B. Tot, M. Šrajber in dr. Kalabar. Nadalje bo na turnirju sodelovalo pet najboljših igralcev zadnjih nacionalnih amaterskih turnirjev, na katerih so sodelovali tudi moštvi, in sicer M. Vidmar ml., Sava Vuković, M. Breder, inž. Tekavčič in V. Petrovič. Rezultati se bodo objavljali potem radiofonskih postaj, in sicer ob 20.30.

Hrvaški agronomi v Mariboru. Pod vodstvom profesorjev dr. Postića in dr. Filipića pride jutri, v petek 5. t. m. v Maribor 26 absolventov agronomske fakultete iz Zagreba. Ogledali si bodo vinarsko in sadjarsko šolo, elektrarno na Fali in mariborsko okolico.

Operna pevka gđ. Družovičeva se je poslovila od Zagreba, in sicer v torek v

Zanimiva gledališka predstava

RODBINA ZRINSKIH NA SVOJEM GRADU V ČAKOVCU.

Poklonitvenega potovanja na Oplenac in romanja na evharistični kongres se jih je udeležilo sila mnogo iz Murske Sobotice. Navzlic temu pa se je našlo še okrog 30 prijateljev gledališke umetnosti, ki se niso strašili dolge poti in stroškov ter pohiteli v Čakovcu, celih 50 km daleč, da so zraven, ko obiščejo Zrinski zopet svoj slavi grad v Čakovcu.

V Čakovcu gostuje pravkar osiyeško gledališče. Velika zamisel gledališke uprave pa je 30. junija ustvarila v no-tranem dvorišču čakovskega gradu dramatisirani »Razstanek Zrinskih sa otadž binom«. Zamisel je bila velikanska in hvaležna: V dvorišču gradu, ko te sleherni kamenček že sam spominja slavne rodu, je bila postavljena kamenita miza, pri kateri je imela vsa rodbina svoj posvet, kamor so prihajali tudi sli in poslanstva. Tragični zaplet leta 1670. je prisilil Zrinske, da so zahtevali od Dunaja proste roke proti Turkom, medtem ko je Dunaj dopuščal Turkom na podlagi vašvarskega miru, da so plenili po hrvatskih zemljah. Zrinski in Frankopan sta bila osumljena, da sta nepokorna Dunaju, poslovila sta se od svojih in odšla sta se opravičiti, da se ni-

koli več ne vrne v hrvatsko zemljo. Doma so ostale dame, ki so herojsko čuvale grad pred nemškim nasilnežem Spandauom, v sili pustile tudi zvoniti in paliti topove. Vse zaman, grad je padel, Katarina Zrinska se je morala vdati tuji sili. Poklicala je nebo za pomoč, da vidi, da Zrinski niso nameravali ničesar drugega, ko braniti Hrvatsko; poklicala pa tudi nebo, da bo branilo hrvatsko zemljo v bodoče, da se tudi nad Hrvatsko jasni nebo. V slovo je pokleknila in poljubila hrvatsko zemljo...

Dejanje samo je vzeto iz slavne domače zgodovine, igralo se je na zgodovinskih tleh in med silno za dno hrvatsko publiko, ki je bila vznemirjena nad sleherni rodoljubno sentenco, zlasti pa šele nad prerokbami lepše bodočnosti. Ginljive slike v starinskih oblekah, urni jez-deci, ki so kar napolnili sredino dvora, vse je mnogoštevilno publiko, ki je priromala od blizu in daleč, kar fasciniralo. Gotovo pa ni bilo suhega očesa, ko je Katarina vpričo ošabnega polkovnika Spandaua pokleknila na tla in poljubila sveto hrvatsko zemljo. Celo častniki so si ginjeno otirali solze iz oči. Predstava, ki pomeni za gledalca doživetje. St.

Zadeve naših obrtnikov

NADALJEVANJE OBRTOV PO VDOVAH IN NEDOLETNIH PO PREDPISIH ZAKONA.

Kakor je znano, vsebuje obrtni zakon določilo, da sme po smrti rokodelskega mojstra, trgovca ali industrijca nadaljevati obrt, trgovino, odnosno industrijo pokojnikova vdova do zopetne omočitve. Enaka pravica velja tudi za pokojnikove nedoletne otroke. Vdova, oziroma nedoletni otroci za tako nadaljevanje ne rabi-jo novega pooblastila ali dovolila, pač pa morajo v tleh mesecih javiti obrtnemu oblastvu (sreskemu ali mestnemu načelnstvu), da bodo nadaljevali pokojnikovo obrt. Obenem si morajo pridobiti tudi oblastveno odobritev za poslovanje, ako je nastavev poslovanje predpisano.

Mnogi so napačnega mišljenja, da je to nadaljevanje obrta, trgovine ali industrije neka pravica, ki se lahko izvršuje brez vsake prijave. Da se odpravi tako napačno tolmačenje zakona in izključi zloraba omenjenih olajšav, je sedaj minister trgovine in industrije izdal k tej zakoniti določbi podrobna navodila, v katerih je med drugim rečeno:

V vsakem primeru smrti obrtnika, trgovca ali industrijca, ki zapusti vdovo ali nedoletno dečo, mora 15 dni pred po-

tekem 3mesečnega roka pristojno strokovno združenje pozvati vdovo odnosno zakonitega skrbnika nedoletne deče, da podajo izjavo, ali nameravajo obrtni posel pokojnega moža odnosno očeta nadaljevati. To izjavo mora vdova odnosno skrbnik potom strokov. združenja predložiti upravnemu oblastvu, katero v vsakem primeru reši izjavo z odlokom, s katerim se potrjuje ali prenehanje ali nadaljevanje obrta. — Zoper vdovo odnosno skrbnika, ki bi pokojnikov obrt, trgovino ali industrijo izvrševal na osnovi pokojnikovega pooblastila ali dovolila brez poprejšnje prijave, mora obč. upravno oblastvo uvesti kazenski postopek in izreči kazen zaradi neupravičenega izvrševanja obrta. Če upravno oblastvo ugotovi prenehanje pokojnikovega obrta, pa želi pokojnikova vdova odnosno skrbnik pokojnikovih nedoletnih otrok po poteku zakonitega 3mesečnega roka poslužiti se omenjene zakonite olajšave, je to dopustno, vendar mora predložiti o tem formalno prijavo pristojnemu uprav-nemu oblastvu.

Glede nameščenja poslovođij velja za vdovo, odnosno za skrbnika nedoletne

dece isto, kar velja za vsakega posestnika obrtne pravice. V vsakem primeru pa se mora postaviti poslovođja, če obrt nadaljujejo nedoletni otroci, ali če se nadaljuje eden izmed teh-le rokodelskih obrtov: 1. podkovaški, 2. puškarski, 3. ključavničarski, 4. strojno-ključavničarski, 5. kotlarski, 6. kovinolarski, 7. kovinostrugarski, 8. izdelovanje medicinskih in kirurških aparatov in orodja, 9.

bandažistovski, 10. tiskarski, litografski in ksilografski, 11. črkolivarski in cinkografski, 12. izdelovanje umetnih mineralnih vod, 13. izdelovanje streliva in eksploziv, 14. pirotehnika, 15. instalacija vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav, 16. instalacija električnih naprav, 17. zidarski, 18. tesarski, 19. kamnoseški, 20. vodnjakarski in 21. dimnikarski.

Pevci trgovskega zbora na meji

LEPO USPELI IZLET K SV. DUHU NA OSTREM VRHU.

Pevci trgovskega zbora (pevski odsek Slov. trgovskega društva), kateremu predseduje g. Vilko Weigl, smo pohiteli na praznik sv. Rešnjega telesa pod vodstvom pevovodje g. učitelja Draga Cihica na našo severno postojanko Sv. Duh, da se ondot naučimo planinskega zraka ter z našo narodno pesmico ob meji manifestiramo ljubezen do naše domovine. Po končani procesiji se je zbralo mnogo domačinov in okoličanov med gostilnami pod šolo, kjer smo pevci v polnem obsegu storili svojo dolžnost, kakor tudi naš spremljevalec harmonikar.

Zahvalil se nam je za obisk šolski upravitelj g. Božič v imenu svojih tovarišev ter nas po kosilu povabil na strelišče, ki je oddaljeno 10 minut, kjer smo

skupaj z domačini in graničarji poskusili svojo zmožnost in streljanju. Nagrade so večinoma odnesli graničarji in domačini.

Končno smo pred slovesom še zapeli več narodnih, harmonikar je zaigral poskočnice in mi vsi ter dekleta izletnice, katerih je k sreči bila večja družba, smo se zavrteli vsak s svojim izposojenim parom. Le prehitro je prišel čas slovesa; še smo se slikali in naš potni maršal je dal znamenje za odhod. Poslovili smo se od vseh posebno od g. upravitelja šole ter obljubili, da se še vrnemo.

Nam vsem ostane ta res lep izlet v najlepšem spominu, zavedajoč se, da smo z narodno pesmijo mnogo storili za našo nacionalno stvar ob meji, kar je naša dolžnost in s tem našemu Slovenskemu trgovskemu društvu v čast.

Borbe gredo h koncu

Na unionskem borišču so še samo odločilne borbe med šestimi finalisti. Tudi ruski mojster Kirilov in židovski mojster Faktor sta izločena iz borbenega turnusa. V sredo zvečer sta se najprej preizkusila jugoslovanski mojster Marković in nemški prvak dr. Audersch. Na eni strani fizična premoč, na drugi strani tehnična nadmoč. Obveljala je druga in je ostal dr. Audersch zmagovalac. Veliko zanimanja je bilo za revanžno borbo med madjarskim prvakom Bognerjem in poljskim orjakom Šerbinskim. Revanžo je napovedal pred dnevi poraženi Bogner, toda pod pogojem, da Šerbinsky ne uporablja v borbi svojega dvojnega nelsona. Šerbinsky je na to pristal in obljubil tudi izpolnil. Le za trenutek je v drugem kolu v mehanični reakciji zgrabil Bognerja v dvojni nelson, ki ga je kmalu razklenil. Šerbinsky je v naslednjem poteku borbe pokazal, da ima v rezervi še drugi usodni prijem in sicer jekleni kravetni prijem, ki ni nič manj usodnejši kakor dvojni nelson. Bogner je podlegel.

Nato je Šerbinsky, ki se splošno smatra kot favorit za prvo mesto, pozval na mejdan črno masko. Neznani borec s črno masko pa je imel na sporedu borbo srečanje z jugoslovanskim prvakom Ja-

nešem, ki je v nerazklenljivih kravatnih kleščah moral podleči.

Se beseda o črni maski. Neznani borec z masko je dober tehnik in spreten borec. Ni pa njegova kvaliteta takšna, da bi ga kdorkoli od občinstva mogli smatrati kot favorita za prvo ali drugo mesto. Tudi razlogi golega naključja bi ne mogli prepričevalno vplivati glede označenega placementa.

Sport

Službene objave OOLNP Maribor. V nedeljo 7. t. m. se nadaljuje tekmovanje za mladinski pokal ISSK Maribora. Razpored tekem je naslednji: Na igrišču SK Rapida ob 9. SK Rapid jun.:ISSK Maribor jun. Službujoči odbornik g. Rožaj. Na igrišču SK Svobode ob 9. SK Svoboda jun.:SK Železničar jun. Službujoči odbornik g. Illovar. Verificirajo se tekme SK Svoboda:SK Rapid 3:3; ISSK Maribor:SK Svoboda 5:3; SK Železničar:SK Rapid 6:0.

Podban g. dr. Pirkmajer je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad proslavo 60 letnice gasilske čete pri Sv. Trojici v Sl. goricah. V primeru ako se sam osebno proslave ne bo mogel udeležiti, ga bo zastopal mariborski sreski načelnik za levi breg g. dr. Senekovič.

—c:

Dunajski vtisi

Avstrijski legitimizem.

Mnogo se piše in govori o legitimizmu. Vajneje nego vsaka teoretična razjasnitev tega pojma je pa dejstvo, če se slučajno znajdeš med temi ljudmi in dobiš o vsem konkretne vtise. Ob priliki že omenjene parade sem se znašel v skupini, ki je prišla s petimi prapori v črno-žoltilih barvah na Heldenplatz in se razvrstila na levi strani ob dvignjenem prostoru, kjer je bil prirejen oltar. Poslušal sem pogovore v bližini in mi od začetka ni bilo vse jasno. Tik pred Schuschniggovim prihodom se je ob črno-žoltilih prapodih pojavil visok, starejši gospod v civilni obleki. Ljudje okoli mene so ga pozdravljali. Namesto običajnega ovratnika je imel ta gospod okoli vratu črno-rumen ovratnik. Tisti okoli mene so ga neprestano opazovali ter vsaki kretnji moža s črno-žoltilim ovratnikom pripisovali poseben pomen. Mož z omenjenim ovratnikom je bil, kakor sem posnel iz pogovorov, znani organizator in propagator avstrijskega legitimizma polkovnik Wolf. Od časa do časa se je z dvignjenega prostora oziral proti »svojim«, ki — z zaverovano zavzetostjo zrlj tja gori k njemu, ki je zasedel svoj prostor v zadnji vrsti sedežev. Precej značilne so bile naivne pri-

pombe, ki sem jih slišal iz ust nekaterih starejših žensk v bližini in ki so se vse nanašale na voditelja legitimizma, tam gori stoječega polkovnika Wolfa.

»Glej, kako je skromen. Kar v zadnjo vrsto je sedel.«

»Ja, gospod polkovnik,« tako ga kratko nazivajo, »je zelo skromen.«

V resnici ni bilo drugega mesta, ki bi bilo pristo in se tudi za »gospoda polkovnika« ni nihče brigal.

»Glej, kako se mu vsi klanjajo.«

»Da, vse se mu klanja. Naš gospod polkovnik!«

V resnici nisem videl nikogar, ki bi se bil klanjal gospodu polkovniku, pač pa sem točno videl, kako se je gospod polkovnik globoko priklanjal nekaterim drugim, meni neznanim gospodom v prednjih vrstah.

Kakšna je bila ta legitimistična družba okoli meni? 20 do 30 starejših žensk, po zunanem videzu sodeč kakšne kuharice ali podobno. Na prsili imajo pripete legitimistične znake (avstrijska cesarska krona). Razen tega je bilo v tej skupini kakšnih pet starejših moških. Iz razgovora sem mogel razbrati, da sta dva med njimi šolski slugi. O mladini ni bilo v tej skupini nobenega sledu. To je dunajski legitimizem, kadar nastopi oficijelno na raznih manifestacijah. Pet črno-žoltilih praporov, pet starejših moških in par tucatov starejših žensk? Kje so stotisoči dunajske mladine? ...

Kako je z dunajskimi gledališči.

Najpreje sva se v Grinzingu pokrepčala s prijateljem Cirilom Debevcem z izborna grinzinško kapljico, nato pa se podala proti Kobencu. Tam zgoraj sva nadaljevala razgovore o Dunaju, lepota in posebnostih dunajskega mesta, o dunajskih gledališčih, pa tudi domačih teatrskih zadevah.

»Kaj praviš k našemu mariborskemu gledališču?«

»Revščina. Padate, da je groza.«

»Spodaj tudi to čutite?«

»Kako bi ne.«

»Kaj pa Ljubljana?«

»Ne vprašuj. Jaz vršim svoje delo. Za drugo nič ne vem.«

»Razumem. Kaj hočeš. Borba je vsakemu mlademu težavna.«

»Za sebe vem, kaj bom dal. Moč teme, Smrt Ivana Groznega in druge takšne reči. Moje načelo ti je znano, da dam vsako leto Cankaria. Letos pride na vrsto »Za narodov blagor«. V operi mislim na »Aido«. Ko bi človek imel vse dane pogoje, da bi lahko ustvarjal, kakor bi hotel in želel. Siromakci smo in reveži.«

»Kako se ti zdijo dunajski gledališča?«

»Kadarkoli pridem na Dunaj, stopam vanje kakor v molilnico ali svetišče.«

»Kakšen se ti zdi trenutni nivo dunajskih gledališč?«

»Žal, padajo in nazadujejo. Mnoge stvari, ki se tukaj v dramah uprizarja-

jo, so pri nas nemogoče. Dvakrat, trikrat na leto nas Ljubljančane Burgtheater prekaša. Več ne. Te dni sem gledal na primer Reinhartovo režijo, pa sem bil precej razočaran. Drugače pa je z opero. Za milansko Scalo je ni opere, ki bi se mogla meriti z dunajsko. Stvari, ki se tukaj uprizarjajo, so edinstvene po izboru ter odski in muzikalni izvedbi.«

»Kaj pa ljubljanska opera?«

»Sem delno prizadet in zato rajši molčim. Eno pa drži: borni smo in še veliko se bo treba učiti.«

Sprehajal sem se z našim »Stanislavskim« po Kobencu in tam okoli. Ne samo o gledališču. O vsem okolici sva se pogovarjala. Z Debevcem sva se vedno dobro porazgovorila. Razumeva se zlasti odteje, ko sva svojčas po ljubljanski univerzi vznemirjala duhove zaradi stipendijskih vprašanj. Ko sva takole sukala besedo o tem in onem, ter pri tem zrla doli na to veličastno mesto ob Donavi, ki hrani v sebi mogočne pomnike kulture in civilizacije, naju je vsiljujoča se primera z našim življenjem utrdila v prepričanju, da je še veliko stvari, ki jih nimamo in ki si jih moramo pridobiti edino s pridnostjo, vztrajnim delom in sistematičnostjo, ter da ni prav, ako nosimo svoje glave preveč visoko, keď moramo sicer v svetu ob dobljenih spoznanjih lastne majhnosti z njo preveč globoko kloniti.

(Se bo nadaljevalo)

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Kriza? — Kaj je bilo njej mar vse to, kar je izražala in kar bi še mogla izraziti ta zločesta beseda, ta fraza, ki je postajala že univerzalna obliž za vse gospodarsko, socialno, politično in drugo zlo? Tam zadaj za hribom je ležalo v tesni, a romantično lepi dolinici ob šumem pritoku Drave ogromno gozdno veleposestvo njenega očeta. Sredi tistega veleposestva je stala mogočna, skoraj gradu podobna hiša, obkrožena po gospodarskih poslopij, hlevov, žag, vrtov in travnikov; dvigale so se mogočne skladovnice desk, gred in hlodov. Sida Silanova ni poznala krize, zato je ni mogla doumeti, bila ji je prav tako prazna, nepomembna in neumna beseda kakor n. pr. lakota, pomanjkanje, trpljenje . . . Ko se je bila zavedela svojega bitja kot mlado dekletce, je divjala po svetu svetovna vojna. Tudi o tej so ljudje neprenehoma govorili. Bila je od jutra do večera in dan na dan na jeziku vseh. Pripovedovali so o njenih grozotah, pomanjkanju, lakoti. Njej pa je bila ta »vojna« he-kaj kakor neumna, neverjetna, čisto na celem izmišljena pravljica. V dolini kristalno bistro Jasnice, v Hrušnici in pri

Silanovih ni bilo nikjer in nikoli nobene vojne.

Potem, ko je dovršila domačo ljudsko šolo in odšla v Maribor v meščansko, tudi tam ni bilo nobene vojne več. Samo v šoli so se še učili o njej. Pripovedovali so o neki bivši Avstriji in o osvobojenju, o generalu Maistru, osvoboditelju Maribora in Štajerske, pa kdo ve o čem še. To je bilo vse, kar je ostalo od tiste strašne vojne v mali, lepi glavi Side Silanove. Maribor se ji je zdel kakor cvetlični topel rastlinjak. V njem je rasla naglo iz otroka v mladenko, gospodično. Po dovršeni meščanski šoli je bila že čisto razvita, živa in koketna. Dijaki so se poželjivo ozirali za njo, in včasih se je ustavil tudi kateri drugi ali jo celo vsiljivo nagovoril. Potem je vstopila v trgovsko akademijo in postala resnična gospodična.

»To je Sida Silanova . . .« so govorili za njo in se ji boječe, spoštljivo klanjali. »Sida Silanova, edinka najbogatejšega moža v Dravski dolini, dedinja milijonov.«

In sedaj kriza? Taka puhla fraza. Sida je mislila tisto pot s postaje do doma na Maribor, na svoje tovarišice, na mlade kavalirje, ki so ji dvorili in nazadnje na

2 — bolno mater Marijo. Sinoči, že pozno, je nenadoma prejela brzojavko:

»Pridi nemudoma, mami je slabo.«

Sledila je brzojavki, a brez posebne zaskrbljenosti. Odkar se je zavedala, je bila mati vedno boleha. Polegala je vsako leto nekaj tednov ali vsaj dni, zlasti spomladi. Čemu bi se sedaj preveč vznemirjala? Bo spet tako trenutno bolehanje, pomladna slabost. Pa saj je mati bila vedno tako čudna, da je nikoli ni razumela. Vsa tiha in mrtva, tako brez ognja življenja, brez smeha in razkošja, ki ga je Sida ljubila kakor riba bistro vodo.

»Čemu je neki taka?« se je spraševala. »Zaradi očeta? Veseljak je, za dom in za njo se malo briga. A kaj bi ob njej, ko je vedno tako mračna? Ko bi jaz imela moža, to bi bilo . . . Veselje, smeh, šala in ljubezen, dosti ljubezni. Moj mož bi bil čisto drugačen. Tisti predvojni rod, tiste ženske iz starih usmranih časov . . . Ne, sedaj je drugače. Mi hodimo svoja pota, ne sklanjamo sramežljivo oči pred življenjem, ne trepečemo v strahu ob pričakovanju tistega, kar je samo po sebi razumljivo. Kar nam pripada, jemljemo kot svojo pravico, svojo nesporno last.«

In nenadoma je, kakor vselej ob takih prilikah, zaključila svoje premišljevanje:

»Mama je čudakinja; ne zna živeti. Zato je tako in ne more biti drugače. Krivda je v njej sami.«

Govorila pa o tem ni nikoli ne z njo ne s kom drugim. Dasi je dobro čutila, da jo mati ljubi, da visi na njej kot na edinem, kar jo še veže z življenjem, med njima ni bilo tiste vezi, kakor bi morala biti med materjo in sedemnajstletno hčerko. Mati si nikoli ni upala govoriti z njo kot z odraslim človekom, skušala ji je še vedno prikriti vse, kar je bilo kakorkoli v zvezi z njeno lastno usodo, z njenim zakonom, gospodarstvom in vsem drugim. Njej je bila Sida otrok, prav tako majhen, naiven otrok, kakor tedaj, ko je še hodila v domačo ljudsko šolo in nosila kratka krilca. In Sida jo je puščala v tem prepričanju. Med njima je bila visoka, debela stena, ki jima ni dovoljevala zblizanja. Vse, kar je glodalo dušo in telo Marije Silanove, je bilo Sidi Silanovi prav tako neznan, kakor vojna in kriza; vse kar je prekipelo v duši in srcu Side, je bilo materi španska vas.

Nad globokim prepadom, po katerem je peneče se besnela Jasnica čez sklade sivega granita, se je upognila cesta navzdol in se za drugim ovinkom položno spustila v dolino. Voz je zdrčal iz vlažnih senc mogočnega jelovega gozda na solnce, ki je sedaj v vsej svoji mogočni svobodi razlivalo zlato po cvetočih travnikih, pašnikih in njivah ter domovanju Silanovih.

(Se bo nadaljevalo)

Ce si mož predolgo izbira

ZAKONSKO RAZOČARANJE BOGATE GA AMERIKANCA.

Bil je svoje dni Matija Katič v deželi dolarja in tam dobro zaslužil. Z nabasanim mošnjičkom se je vrnil v domovino in si v bližini Osijeka kupil lepo domačijo. Ko je postal samostojen gospodar, se je kmalu prepričal, da človeku ni dobro samemu biti. Vsa okolica je govorila, da je Katič silno izbirljen in so ga imele na »piki« zlasti postavne vdove, pa tudi marsikatera mlada deklica bi mu bila rada dala svoje srce. Toda Katič je izbiral in izbiral. Nobena mu ni bila povšeči. Končno ga je ujela v svoje mreže neka ločena žena bogatega banaškega trgovca. Katič je bil srečen in zadovoljen in niti zdaleka ni slutil, da sedi v njegovem zapetu sam vrag.

Debelo je gledal Katič, ko se je še cediti od same sreče medenih tednov, da mu je žena nekega dne pripeljala tri otroke k hiši. Rad bi bil sicer oče, toda oče svojemu otroku. Hladno mu je žena priznala, da so otroci iz njenega prvega zakona. Katič se je vdal v svojo usodo. Minili so trije meseci srečnega zakonskega življenja našemu Katiču, ki se je bil med tem popolnoma sprijaznil s porastkom družine in je Boga hvalil, da nima žena več ko tri otroke.

Nekega dne pa je žena pripeljala k hiši še troje dece. Izjavila je svojemu možu, da so njeni otroci iz drugega zakona in da mora sama skrbeti zanje. Katič se je omehčal v objemu svoje žene in vse je bilo v redu. Mislil si je sam pri sebi, kam naj gredo otroci, če ne k svoji materi. Sosedje so sicer mnogo govorili, toda Katič je bil zaverovan v svojo boljšo polovico. Otroci so ga radi imeli in srečen je bil. Topel žarek njegove zakonske sreče pa se je ohladil, ko mu je čez mesec dni žena pripeljala h hiši še štiri majhne kričarje. »Sedaj nas je dvanajst, ti in jaz in deset otrok,« je dejala možu. Spriznjal se je dobri mož s svojo usodo prve dni, toda pozneje se je naselil nemir v njegovo dušo. Podal se je nekega dne na sodišče in zahteval ločitev. Ko pa so mu na sodišču povedali, da to ni vzrok ločitve in da bo moral plačati alimente svoji ženi, je dolgo premišljeval.

Zmagala je žena in ljubezen. Katič se za govorice ni nič zmenil in je bil srečen v krogu svoje številne družine.

4. Ob 11. uri zbor članstva za spreved, ob 11.30 razvitje prapora na letnem telovadišču in nadaljevanje obhoda. Vse edince v župi, ki imajo prapore, naj se z njimi udeležijo zleta.

5. Ob 14. uri zbor oddelkov v garderobah, ob 15. uri je nastop. Spored nastopa: 1. Moška in ženska deca — proste vaje; 2. Deca — igre; 3. Moški naraščaj — proste; 4. Orodna telovadba; 5. Ženski naraščaj — proste; 6. Člani — proste in 7. Članice — proste. Zdravo!

Iz župnega načelstva

1. Župni plavalni tečaj se prične 8. julija in traja do 15. julija. Prijavljenih je 35 tečajnikov. Tečaj se vrši na Mariborskem otoku in ga vodi župni prednjak br. Primc. V okviru tečaja — v nedeljo, 14. julija — bodo župne plavalne tekme. Prijaviti se je župnemu načelstvu do 5. julija. Vsi tečajniki se morajo javiti 8. julija ob 8. uri v župni pisarni.

2. Tečaj za proste panoge se bo vršil od 14. do 21. julija za člane in članice. Župa daje za tečaj 10 prostih mest. Prijave poslati do 5. julija župnemu načelstvu, za prosta mesta pa potom okrog nega načelstva. Tečajniki se morajo javiti 14. julija ob 9.30 v župni pisarni.

3. Udleženci zleta »Junakov« v Sotiji morajo najkasneje do 4. julija oddati svoje legitimacije pri svojem društvu po prehodni overovitvi pristojnega sreskega načelstva. Društva morajo legitima-

cije najkasneje do 5. julija z zneskom dostaviti župni upravi. Zdravo! L. M.

Ptuj

Strelna požiga domove. Pretekli petek je nad Ptujem in njega okolici razsajal hud vihar spremljan z grmenjem in bliskanjem, kakršnega že dolgo ne pomnijo. Proti večeru okrog 18. ure se je zabliskalo in strela je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Antona Cesnika na Bregu. Gospodarski objekti so bili v hipu v ognju in je zgorelo vse do tal s poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem vred. Strelna je ubila tudi kobilu v hlevu. Gasilci iz Hajdine in Gerečje vasi, ki so prihiteli na kraj požara, so preprečili, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Škoda znaša okrog 25.000 Din. V istem času je strela udarila v domačijo posestnika Franca Zorčiča v Krčevini pri Ptuj. Zgorelo je stanovanjsko in gospodarsko poslopje, tako da štrli v zrak le golo zidovje. Živino in nekaj pohištva so z muko rešili. Ptujski gasilci so sicer prihiteli na kraj

požara, vendar niso mogli stopiti v akcijo zaradi pomanjkanja vode. Pri gašenju si je zlomil levo nogo kjučavničarski pomočnik Ferdo Zalar. Spravili so ga v ptujsko bolnišnico.

Vandalizem. V noči od 29. na 30. junija je bil od nepoznatih storilcev med postajama Velika Nedelja in Osluščevci na tračnice železniške proge položen debel hlod, očito z namenom, da se spravi iz tira vlak, ki je prevozil dotično mesto ob 2.10. Strojvodja ovire ni opazil in je stroj rival hlod kakih 700 metrov proge pred seboj, naka je hlod najbrže zaradi cestnega prehoda, ki je tam, bil vržen na stran. Stvar sicer ni imela nobenih zlih posledic, pač pa bi lahko ime-la, ako bi se brzovlak, ki vozi na tem delu proge z visoko brzino, spravil do iztirjenja, nedogledne katastrofalne posledice. Oblasti so uvedle strogo preiskavo.

Bistroumna služkinja.

»Ali ste dali ribicam sveže vode?«
»Ne, milostljiva, saj niso izpile še stare niti do polovice!«

Razno

LETOVIŠČARJEM!
SPD v Rušah je opremlila v Rušah števil. 1 (Posojilnica) krasno sobo, katera je na razpolago letoviščarjem. Informacije SPD Ruše, telefon 5. 2960

Posest

MALO POSESTVO
naprodaj. Več se izve pri lastniku Cankarjeva ul. 19, Tezno pri Mariboru. 2964

Prodaj

AUTOMATSKI BUFET.
zelo dobro ideo na prodaj. Ponudbe pod »Automatski bufet« na upravo lista. 2956

LEŽALNE STOLE.
rolete, zidne ščitnike, preproge, zavese, odeje, pregrinjala nudi najceneje Novak, Koroška 8, Vetrinjska 7. 2962

VLOŽNO KNJIŽICO
Mestne hranilnice Maribor za Din 13.000 prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 2971

PRODAM POLOVIČNO SPALNICO.
emalirano, trodelno omaro, kuhinjsko kredenco, posteljo itd. Razboršek, Dravska 4. 2976

Kupim

SPALNICO.
dobro ohranjeno, kupim. Plačam takoj. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Spalnica«. 2959

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam s 15. julijem. Tattenbachova 20-I, desno. 2965

ODDAM GOSPODU
lepo opremljeno sobo s posebnim vzhodom s 15. julijem. Tattenbachova 18, vrata 2. 2972

Sobo išče

SOBO
s hrano iščem. Ponudbe pod »Režika« na upravo »Večernika«. 2961

Stanovanje

STANOVANJE
pri kadetnici, dve sobi in kuhinja, vrt, oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2958

STANOVANJE.
dve sobi s kuhinjo oddam v najem. Vicel, Gosposka ul. 5. 2970

ODDAM DVE SOBI IN KUHINJO
s 1. avgustom. Stritarjeva 7. 2967

ODDAM SOBO IN KUHINJO.
električna razsvetljava in vodovod v hiši, Vodnikova ulica, pri »Kovini«, Tezno. 2966

Službo dobi

UČENCA IN UČENKO
za trgovino ter učenko za gostilno sprejem. Vicel, Gosposka 5. 2969

Spomnite se CMD

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja in izraženega sožalja ob bridki izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, brata itd., gospoda

Josipa Cotiča

polic. agenta v pok.

izrekamo tem potom vsem prav srčno zahvalo.

Maribor, dne 4. julija 1935.

Globoko žalujoči ostali.